

SAKNADEN. Anhöriga till en stupad PKK-krigare vid graven i Yüksekova nära gränsen till Iran.
FOTO: UYGAR ÖNDER SIMSEK

KRIGETS ÅTERKOMST

I FJOL ÅTERUPPTOGS KRIGET mellan den kurdiska PKK-gerillan och den turkiska staten. Konflikten har gett förstörda städer, hundratusentals internflyktingar och anklagelser om etnisk rensning. Hur hänger utvecklingen samman med kriget i Syrien och vilken roll spelar västvärlden i det som nu händer?

TEXT: JOAKIM MEDIN

Strecket område är Rojava, det kurdiska självstyre som har uppstått under det syriska kriget.

TURKIET

HUVUDSTAD:
Ankara

POLITIK:
Republik. Recep Tayyip Erdoğan från AKP är president. Undantagstillstånd efter kuppförsoket den 15 juli.

YTA:
783 562 km²
(Sverige:
449 964 km²)
BEFOLKNING:
79,5 miljoner.

”Lycklig är den som kan kalla sig turk”. De gigantiska orden står skrivna med ljus färgade stenar, på sidan av ett högt berg i det kurdiska sydöstra Turkiet. Vi åker bil mellan de båda städerna Mardin och Kiziltepe och kan se bokstäverna från vägen under flera kilometer. Det turknationalistiska mottot myntades 1933 av republikens grundare *Mustafa Kemal Atatürk*. I många år tvingades Turkiets barn inleda varje skoldag med att säga en lojalitetsed med samma motto. År 2013 avskaffades till sist denna praktik, som avskyddes av många kurder och andra som inte är etniska turkar. Från samma år – fredens år – började också de jättestora orden där uppe på berget så sakta tyna bort.

FOTO: JOAKIM MEDIN

ÅTERBRUK. ”Lycklig är den som kan kalla sig turk” dammas av igen.

– Men för några månader sedan dammade armén av dem igen. De planerar även att markera bokstäverna med kritvita stenar så att de ska synas tydligare, säger vår kurdiska chaufför, som kommer från Mardin.

Mycket mer symboliskt än så kan det knappast bli. Idag har även den väpnade konflikten mellan kurder och den turkiska staten ännu en gång dammats av och från hösten 2016 blivit särskilt viktig för omvärlden

Abdullah Öcalan

att hålla ett öga på. Inbördeskriget började 1984 när gerillastyrkor från Kurdistans arbetarparti, PKK, gick till attack för att tillkämpa sig ett självständigt kurdiskt hemland, i de sydöstra delarna av Turkiet. PKK bildades 1978 med *Abdullah Öcalan* som ledare. Öcalan greps i Kenya 1999 och dömdes till livstids fängelse i Turkiet, efter att cirka 40 000 människor dött i kriget och tusentals kurdiska byar bränts ner. Kriget fortsatte ändå.

Efter trevande samtal mellan Öcalan och staten lyckades man till sist utropa en ömsesidig vapenvila på våren 2013. En fredsprocess inleddes där den milt islamistiska AKP-regeringen under *Recep Tayyip Erdoğan* utlovade demokratiska reformer.

PKK skulle i sin tur ”tysta sina vapen”, som Öcalan uttryckte det. Utvecklingen sågs som mycket hoppfull av både kurder och turkar. Men ingen av parterna fullföljde sina löften.

Vår bil stannar i Kiziltepe. Inne i en moské i utkanten av staden sitter det folk i två långa rader, samt tre imamer på ena kortsidan. På väggarna hänger flera tavlor som avbildar en ung man i grönspräcklig gerillauniform. Det här är en martyrceremoni, anordnad av en lokal familj som har mist en fjärde son i den kurdiska väpnade kampen. Men det har inte varit i strid mot den turkiska staten, utan mot jihadisterna i Islamiska staten, IS. Sonen stupade när han kämpade mot IS utanför staden Manbij i norra Syrien, som krigare i den kurdiska YPG-milisen.

– Vi vet att den turkiska staten har hjälpt

IS! Staten har alltid försökt stoppa kurderna från att få sina rättigheter och nu händer det igen, säger *Gülser Yıldırım* som håller tal under ceremonin.

Hon är medlem i det pro-kurdiska oppositionspartiet HDP som i juni 2015 kom

SORGEN. Martyrceremoni för turkisk-kurdisk man i Kiziltepe. Han stupade i Syrien i kampen mot IS.

FOTO: JOAKIM MEDIN

+ REPUBLIKEN TURKIET

DEN TURKISKA REPUBLIKEN GRUNDADES 1923 av landsfadern *Mustafa Kemal Atatürk*, i ruinerna av det gamla Osmanska riket. Atatürk genomförde reformer som moderniserade landet, men som även tvingade in dess mångkulturella och mångkonfessionella befolkning i en turknationalistisk monokultur. Kurder, landets största minoritet, har sedan 1920-talet gjort väpnat och politiskt motstånd mot denna statsideologi för att få självstyre eller kulturella rättigheter.

FOTO: WIKIPEDIA

PKK

Kurdistans arbetarparti. Inledde år 1984 ett uppror för ett självständigt Kurdistan. Grundaren, Abdullah Öcalan, är fängslad sedan 1999. Partiet kräver numera självstyre.

YPG

Folkets försvarsenheter i Rojava. Därtill finns kvinnomilisen YPJ.

PYD

Demokratiska unionpartiet som sedan 2012 byggt upp det kurdiska självstyret, Rojava, i norra Syrien. PYD är i praktiken PKK:s syriska gren.

in i det turkiska parlamentet, där Gülser Yildirim även är en av partiets ledamöter. Hennes tal handlar framför allt om Syrien, som är en källa till hopp.

– Den här gången kommer de inte att lyckas stoppa oss! Den här gången kommer vi att vinna vår frihet och det är tack vare martyrerna, säger hon.

Den stupade unge mannen från Kızıltepe är en av martyrerna. Kriget mellan kurder och den turkiska staten bröt ut igen i juli 2015. Men scenen i moskén visar att konflikten har återuppstått i en skepnad som är både mer komplicerad och internationell än tidigare. Det senaste året har dessutom varit den mest våldsamma fasen i krigets hela historia.

Kızıltepe ligger bara en mil norr om den syriska gränsen. På andra sidan bor det också kurder. Där ligger idag Rojava, det kurdiska självstyre som har uppstått under det syriska kriget och som nu sträcker sig över nästan hela norra Syrien. Kurderna tog först kontrollen över tre områden längs med gränsen till Turkiet på sommaren 2012. Där utropade de självstyre från den syriska staten i januari 2014 och har sedan dess bildat vad som liknar en kurdisk ministat.

Motorn bakom denna utveckling är det syrisk-kurdiska vänsterpartiet PYD, som har mycket starka organisatoriska band till PKK och likt dem följer Abdullah Öcalans

revolutionära ideologi – och dessutom implementerar den i samhället. Rojava försvaras av YPG-milisen, som i flera år framgångsrikt stridit mot IS och andra fiender i norra Syrien. Kurderna har under kriget anklagat Turkiets president Erdoğan för att understödja dessa fiender, särskilt jihadisterna i IS, för att de ska attackera och stoppa revolutionen i Rojava.

Tvåhundra kilometer väster om Kızıltepe ligger den kurdiska staden Suruç. Där finns ett kulturcenter vid namn Amara, som har en stor och lummig trädgård innanför sina murar. Det var här den historiska fredsprocessen mellan PKK och den turkiska staten slutade. Den 20 juli 2015 sprängde sig en självmordsbombare från IS i trädgården och dödade 34 unga människor från en turkisk socialistorganisation, som var på väg till hjälparbete i den krigsdrabbade staden Kobane i Rojava. Kobane hade varit nära att intas av IS hösten 2014 men kurdiska styrkor kunde med hjälp av flygunderstöd från USA slå tillbaka IS.

– Alla vet vad som hände här. Det är inga svårigheter. IS genomförde bombningen men det var staten som hjälpte dem, säger Amaras vaktmästare Mehmet, som själv var på plats och såg attentatet.

PKK och den kurdiska vänsterrörelsen är av samma åsikt: från och med juli 2015 började Erdoğan skicka IS efter kurderna inte bara i Rojava, utan även i Turkiet. De IS-bombningar som den kurdiska rörelsen har drabbats av i Turkiet har varit statens förlängda politik, anser man.

Två dagar efter bombningen i Suruç sköts två turkiska poliser till döds i staden Ceylanpınar. En hämndaktion från PKK, antog de flesta. Den 24 juli 2015 återupptog Turkiet fullskaliga flygbombningar mot PKK:s högkvarter i Qandilbergen i den kurdiska regionen i norra Irak. Det syriska kriget ”läckte in” i Turkiet och blev genom attentatet från IS den utlösande faktorn, ▶

AKP MED RECEP TAYYIP ERDOĞAN

2002 TOG AKP SOM FÖRSTA ISLAMISTISKA PARTI över makten, i det tidigare alltid sekulärt styrda Turkiet. Premiärminister **Recep Tayyip Erdoğan** visade först en vilja att lösa den kurdiska frågan, vilket resulterade i fredsprocessen med PKK 2013. Men som president från 2014 har Erdogan kritiserats för ett allt mer auktoritärt styre, med islamistiska inslag och sedan återupptogs kriget mot PKK. Den 15 juli gjordes ett kuppöversök som dock Erdoğan lyckades slå ned. Undantagstillstånd utlystes och många människor har fängslats. Erdoğan skyllde kuppen på **Fethullah Gülen**, en muslimsk predikant som sedan 1999 lever i USA och begärde att han utlämnas.

FOTO: WIKIPEDIA

AMNESTY PRESS NUMMER 3 2016

”Alla vet vad som hände här. Det är inga svårigheter. IS genomförde bombningen men det var staten som hjälpte dem.”

BOMBEN. Här i en trädgård i Suruç dog 34 människor den 20 juli 2015 i en bombattack från IS.

FOTO: JOAKIM MEDIN

STÄNGT. Avspärningar runt Sur i Diyarbakir. Här pågick strider fram till i mars i år. FOTO: JOAKIM MEDIN

”Ingen får gå igenom här. Plocka inte fram din kamera heller, polisen ser dig och tar dig direkt om du försöker fotografera.”

legitimitet och att centralmaktens representanter nu saknade auktoritet i dessa områden. I september 2015 meddelade DBP även att de skulle organisera offentliga seminarier i 15 städer, för att diskutera hur den nya autonomin skulle utformas.

President Erdoğan sade, bara en dag efter detta besked, att de ansvariga skulle få betala dyrt. Polisen arresterade snart åtskilliga DBP-borgmästare. Flera arga kurdiska ungdomar som protesterade sköts ihjäl. Efter det grävde PKK:s inofficiella ungdomsrörelse YDG-H diken och byggde barrikader och ställde sig på vakt med Kalasjnikovs och raketgevär för att försvara självstyrena från polisen. YDG-H bytte snart namn till YPS. Ni kommer att förgöras i era hus, i dikena ni har grävt”, svarade Erdoğan. Staten utropade långvariga utgångsförbud och belägrade stadsgerillans fästen med soldater, pansarvagnar och tungt artilleri.

Hårda strider rasade sedan mellan ungdomarna och armén från september i fjol ända fram till juni i år, innan kriget flyttade ut på landsbygden igen. Ingen utomstående vet med säkerhet hur många stridande som dött. Stadsgerillan sade i sin årsrapport att 2 218 turkiska soldater och poliser hade dödats, medan Erdoğan har talat om 7 600 dödade kurder. Själva säger sig de båda parterna bara ha förlorat några hundra stridande var. Krigets katastrofala effekt på själva städerna har istället varit mycket tydligare.

– Titta här. De har jämnat alla hus med marken. Det ser ut som om hela stadsdelen har försvunnit, säger *Süleyman*, som jag träffar i en kebabrestaurang på gatan ovanför den fyrbenta minareten i Sur.

På sin mobiltelefon visar han bilder tagna uppifrån ett hustak i närheten. De månghundraåriga byggnaderna står fortfarande upp, sotiga och skottskadade. Men där det

som fick vapenvilan att kollapsa. Men den här gången stannade kriget inte uppe i bergen, som förr.

Vi reser vidare i sydost, till storstaden Diyarbakir som är det viktigaste centret för den kurdiska vänster-rörelsen. Genom årtusendena har många civilisationer lämnat sina avtryck i Sur, Diyarbakirs antika stadskärna. I juli 2015 hamnade Surs romerska ringmur på Unescos världsarvslista. Idag sitter engelskspråkiga skyltar fortfarande uppe längs huvudgatan, för att tipsa turisterna, som inte längre kommer hit, om historiska byggnader. Ner för en smal gata i östra Sur syns ett av stadens landmärken, den berömda fyrbenta minareten bredvid den femhundraåriga Sheikh Mutahhar-moskén. Men det går inte längre att besöka den. Gatan är avspärrad med ett vitt plastskynke och poliskravallstaket. Husfasaderna, markiserna och plåtjalusierna längs gatan är dessutom pepprade med kulhål.

– Ingen får gå igenom här. Plocka inte fram din kamera heller, polisen ser dig och tar dig direkt om du försöker fotografera, varnar en ung kvinna på gatan.

Bara några veckor in i det nya kriget började borgmästare från det kurdiska partiet DBP plötsligt att deklarerat självstyre från staten. DBP är ett regionalt systerparti till HDP och verksamt här i sydost. I en rad städer och även stadsdelar som Sur, vars invånare har starka PKK-sympatier, förklarade man att den turkiska staten hade mist all

förut fanns ett gytter av smala gränder med gamla bostadshus, där vi besökare älskade att gå vilse, är det på en stor yta idag helt platt. På några av bilderna syns grävmaskiner som skövlar bort ruiner. Striderna inne i de kurdiska städerna har lett till en mycket omfattande förstörelse, framför allt genom arméns granatbeskjutningar. Turkiets regering har själv talat om 6 000 förstörda byggnader, som skulle kosta motsvarande tre miljarder kronor att bygga upp igen. Sannolikt är de siffrorna en underdrift.

Det är Süleymans far *Abdulhalim* som äger kebabrestaurangen. Striderna i Sur varade fram till i mars och under flera månader tilläts han inte

alls komma hit. Nu när restaurangen är öppen igen säger han sig ha mist 90 procent av sitt tidigare kundunderlag. Gatan var tidigare tungt trafikerad av fotgängare men det har upphört idag. Förlusterna börjar bli för stora och inom kort måste han kanske slå igen, precis som 1 500 andra företag i Sur tvingats göra på grund av striderna.

På väggen i restaurangen hänger en tavla med *Sheikh Said*, som ledde det första stora kurdiska upproret mot den turkiska staten och som avrättades här i Diyarbakir år 1925. Både Abdulhalim och Süleyman är kurdiska patrioter. Men idag känner sig båda likväl besvikna på PKK, på grund av hur hårt de själva drabbats.

– Jag älskar vad olika revolutionärer och PKK

PÅ VAKT. En aktivist från kurdiska självförsvarsstyrkorna YPS i Nusaybin den 4 mars.

FOTO: UYGAR ÖNDER SIMSEK

➤ har gjort tidigare. Men under alla år har striderna alltid varit ute på landsbygden. Varför tog de kriget in till våra egna städer? När vi just hade fått in ett kurdiskt parti i parlamentet för första gången, säger Süleyman.

Ikadan kritik lyfter en hel del andra kurder. PKK borde ha ändrat sina strategier när de såg hur hårt civila drabbades. Det är enbart Turkiet och Erdoğan som har vunnit på att kurdiska städer förstörts, menar de. Under fredsprocessen gick den kurdiska ekonomin också tydligt framåt, där nya företag och jobb bildades i Diyarbakır. Nu försöker medelklassen sälja hemmen för att flytta ifrån konflikten igen.

Men hos ännu fler kurder har istället en större kritik och ett allt värre hat riktats mot den turkiska staten. Hundratals civila dödades när armén till synes urskillningslöst besköt städer, och soldater har regelbundet lämnat rasistisk, anti-kurdisk graffiti efter sig på väggarna. Den 24 juni i år gavs de arméstyrkor som har varit inblandade i dessa aktiviteter immunitet mot åtal efter beslut av parlamentet. Samtidigt har Erdoğan insisterat på att kurder är likvärdiga medborgare och att det inte finns någon kurdisk

fråga i Turkiet, utan bara ett problem med terrorism.

En hel del kurder tror också att det funnits ett dolt syfte bakom förstörelsen av deras städer: demografiska förändringar. Över 400 000 människor uppskattas ha blivit internflyktingar som en konsekvens av striderna inne i städer. Det pro-kurdiska partiet HDP har sitt största stöd hos precis dessa människor. Erdoğan beskylls för att ha planerat en attack mot städerna direkt efter valet den 7 juni 2015, när HDP fick 13 procent av rösterna och kom in i parlamentet som en stark oppositionell röst.

När utgångsförbuden hävts i kurdernas städer, har staten låtit konfiskera stora markområden och allt på dem. I İdil rör det sig om 80–85 procent av hela staden, i Sur om 82 procent av all mark. Flera kurdiska kommunledningar har gått till domstol för att bestrida konfiskeringarna och i Sur har de små armeniska och syrisk-ortodoxa församlingarna, vars kyrkor också de facto förståtligats, inlett egna juridiska processer.

– Sedan 15 år tillbaka har kommunerna i dessa områden legat i händerna på pro-kurdiska partier. De har varit organisatoriska fästen för den kurdiska politiska rörelsen. Nu vill staten förändra den demografiska strukturen. Staten ber invånare som har flytt att inte återvända hem och att istället flytta in i nybyggda flervåningshus i Mardin, Istanbul eller andra städer, säger en anonym tjänsteperson vid GABB, ett samarbetsorgan för kommunerna i sydöstra Turkiet.

Det låter i princip som att den turkiska staten vill genomföra en etnisk rensning, vilket än så länge verkar allt för otroligt. Men i den fattiga stadsdelen Şehitlik i Diyarbakır möter jag ändå en internflykting som säger att hon är en av många som faktiskt inte får flytta hem igen. Leyla bor med sina sex små barn i en enrumslägenhet, på taket av ett slitet cementhus. När kriget kom till Sur hamnade deras hem mitt emellan stadsgerillans och polisens avspärningar.

Gerillan ropade att de skulle stanna kvar, polisen ropade att de skulle ge sig av. ➤

INGA BIDRAG. Leyla bor med sina barn och uppger att staten inte vill att hon återvänder till Sur i Diyarbakır.

FOTO: JOAKIM MEDIN

KURDERNA

KURDERNA BLEV UTAN ETT EGET HEMLAND när det moderna Mellanöstern skapades, efter det första världskriget. Istället blev kurderna minoritetsfolk i Turkiet, Syrien, Irak och Iran där makt-havarna sett dem som hot mot gränserna och därför i varierande grad förtryckt deras kultur, språk och identitet. Politiken började först i Turkiet på 1920-talet, där det länge var förbjudet att tala kurdiska och till och med kurdernas existens förnekades. Kurderna har gjort uppror mot centralmakterna sedan 1920-talet.

Kurdistan arbetarparti (PKK) bildades 1978 av Abdullah Öcalan och inledde ett gerillakrig mot den turkiska staten 1984. Målet var först ett socialistiskt, självständigt Kurdistan men sedan Öcalan fängslades 1999 kämpar man för självstyre. PKK ser sig som en fortsättning på tidigare kurdiska uppror. Tiotusentals människor har dödats i konflikten. PKK utgör samtidigt det ideologiska navet i en transnationell, politisk massrörelse som är verksam i alla länder där kurder bor. Sedan 2014 är rörelsens revolutionära kurder i Rojava, norra Syrien, allierade med USA för att bekämpa jihadist-rörelsen Islamiska staten, IS.

SJÄLVSTYRE. Hilmi Aydoğdu från Demokratiska samhällskongressen, KCD, i Diyarbakır vill ha ett kurdiskt självstyre som i norra Syrien. FOTO: JOAKIM MEDIN

Efter att ha väntat i 45 dagar med eldstrider utanför dörren tvingades de till sist att fly. Familjen anslöt sig till 20 000 andra människor som hade gett sig av. De har förlorat allt de ägde, inklusive lägenheten som brunnit ner. Vore det möjligt, skulle Leyla nu ändå ta med sig barnen och bygga upp sitt gamla hem från grunden igen.

– Men det är förbjudet. Jag skulle få bidrag av staten istället, men när jag registrerade vår adress här i Şehitlik så upphörde det. Jag fick bara två utbetalningar med totalt 2 000 lira (strax under 6 000 kronor), förklarar hon.

Turkiets före premiärminister *Ahmet Davutoğlu* sade innan han

Ahmet Davutoğlu

avgick den 24 maj, att Sur ska byggas om och få en planerad stadsbild, så att det blir som Toledo i Spanien. En plats för turism, som frontar den historiska arkitekturen. De trånga gamla kvarteren med fattiga bostäder som har varit en förutsättning för att göra Sur till ett starkt PKK-fäste, ska alltihop rivas, enligt en plan som Diyarbakırs regeringstillsatta guvernör presenterade i våras.

Även om det senaste året i sydöstra Turkiet låter som bara en vettlös spiral av våld och vendettor, ligger egentligen politik bakom mycket av utvecklingen. När kurderna i fjol utropade självstyre från staten, vilket drog på sig

statens vrede, försökte de i själva verket kopiera ett politiskt system som redan blivit en verklighet på andra sidan syriska gränsen.

PKK är inte bara en gerillaarmé. Det är en transnationell, politisk massrörelse med en mängd grupper knutna till sig, som alla följer Abdullah Öcalan och hans ideologi. Sedan år 2005 går denna ideologi inte längre ut på att bilda ett eget land, utan på att decentralisera nationalstaten genom lokala självstyren. Precis detta system har idag etablerats i Rojava, där partiet PYD och YPG-milisen båda ingår i massrörelsen kring Öcalan.

– Vi vill bygga samma självstyre som i Rojava. Systemet där är inte nytt, det har sina rötter härifrån och är något vi har arbetat med ända sedan år 2007, säger *Hilmi Aydoğdu*, som sitter i ledningen för

Demokratiska samhällskongressen, KCD, i Diyarbakır.

Öcalans anhängare är välkända för att vara organiserade i ett hopplöst stort antal revolutionära grupper. KCD är en paraplyfront som samlar alla dessa, inklusive partierna HDP och DBP. När borgmästarna från DBP deklarerade självstyre i sina städer var det med det klara målet att bilda samma autonomi som kurderna redan har i Syrien.

– Vi vill visa att det här som vi kämpar för inte är någon dröm. Det är en verklighet och vi jobbar väldigt hårt med den i Rojava, med självstyret. Skulle vi ha misslyckats, då var vi beredda på att det kunde kosta, säger *Hilmi Aydoğdu*.

Ett sådant resonemang måste förstås

med bakgrund av att kurderna envetet gjort uppror i nästan 100 år i Mellanöstern, för att få självstyre. Få kurder har några illusioner om att deras frihetsvisioner ska uppfyllas utan att ett högt pris måste betalas. Erdoğan har i flera år känt sig hotad av revolutionen i Rojava och fruktat att den ska inspirera kurderna i Turkiet till att också resa sig – vilket till sist hände. De upproriska kurdiska städerna slogs ner oerhört hårt, för att till varje pris bryta ner PKK-sympatiserande fästen och förhindra nya Rojava.

En förklaring varför PKK inte fullföljde sitt löfte från fredsprocessen om att ”tysta sina vapen”, är att många av dess gerillasoldater åkte till Rojava, gick med i YPG-milisen och istället avfytrade sina Kalasnikovs mot jihadisterna i IS. På hösten 2014 allierade sig den USA-ledda västkoalitionen

KAMPEN MOT IS. Kurdiska YPG-milisen som är allierade med västvärlden i kampen mot IS i Syrien men som egentligen också har mycket starka band till PKK.

FOTO: JOAKIM MEDIN

MOT IS. Turkiska stridsvagnar på väg mot Syrien den 26 augusti för att attackera Jarablus.

FOTO: SEDAT SUNA/EPA/TT

med YPG och kurderna blev en oumbärlig markstyrka, som med amerikanskt flygun-derstöd sedan har fördrivit IS från nästan hela norra Syrien. Samtidigt har kurderna utökat sitt självstyre till dessa områden. Denna expansion har gjort Turkiet allt mer aggressivt och därför också involverat västvärlden i konflikten, mer än någonsin tidigare.

Det har dock inte lett till att västvärlden försökt verka för en förändring, exempelvis genom att insistera på reformer i Turkiet, som kulturella rättigheter åt kurderna, rätten till undervisning på kurdiska och en utökad decentralisering. Istället har både USA, Storbritannien och flera andra stater gång på gång upprepat att Rojava saknar band till PKK och konflikten om kurdfrågan i Turkiet. Anledningen till detta är att både USA, Nato och EU har terroriststämplat PKK på grund av dess krig mot Turkiet och samtidigt verkar ointresserade av att finna en lösning på kriget. Samtidigt har ändå västvärlden behövt YPG i kampen mot IS.

Detta politiska spel ledde till att konflikten slog in på en mycket farlig ny väg den

24 augusti, när Turkiet för första gången gick in med egna specialstyrkor i en militär intervention i norra Syrien. Med styrkorna följde runt 1 500 syriska rebeller och syftet var att trycka tillbaka de expanderande kurderna. Under de första tre dygnen efter inmarschen så utsattes YPG först för turkiska granatbeskjutningar. Den 26 augusti dödade en självmordsbombare från PKK elva poliser och skadade 78 i staden Cizre i Turkiet. Dagen efter den attacken flygbombade och besköt Turkiet kurdisk gerilla och civila inne i Syrien, med omkring 40 döda som resultat.

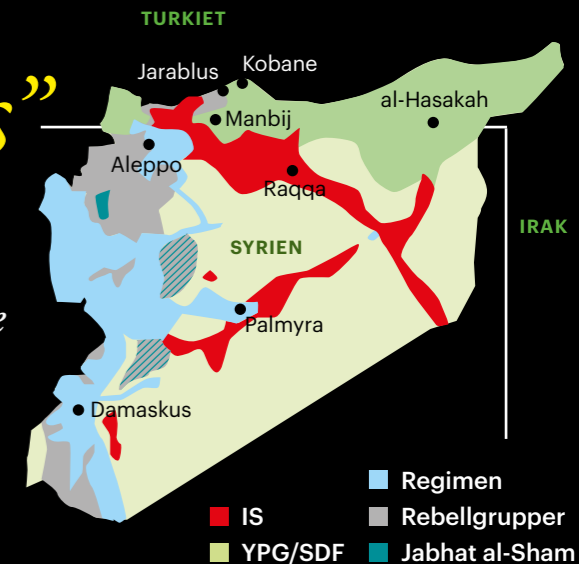
USA är allierat med både YPG och Turkiet och ger båda två flygun-derstöd. En vecka in i invasionen förmådde stormakten medla fram en tillfällig vapenvila mellan de båda sidorna men en fortsatt aggressiv retorik och fullständigt motsatta politisk-militära mål i norra Syrien tydde på att nya strider snart kunde blossa upp igen.

– Vi kommer att fortsätta kämpa oavsett vad som händer med denna vapenvila, sade den kurdiska utrikesministern Abdulkarim Omar på telefon från Qamishli, nordöstra Rojava, samma dag som vapenvilan utropades den 30 augusti. ■■■■

”PKK ska krossas”

Medan eld upphör råder i Syrien sedan 12 september fortsätter kriget i sydöstra Turkiet och president Erdoğan förklarade den 8 september att den ”största militära operationen i turkisk historia” nu har inletts mot PKK. Turkiet fortsätter sitt intrång i norra Syrien.

TEXT: ULF B ANDERSSON GRAFIK: LOTTA LUNDIN

VAD VILL TURKIET?

EFTER TILLSLAGEN MOT den så kallade Gülen-rörelsen efter kupp-försöket i Turkiet den 15 juli har nu president Erdoğan och det styrande AKP koncentrerat sig på att krossa de kurder som ses som ett

hot mot den turkiska staten. Den 7 september uppgav armén att 186 PKK-medlemmar skulle ha dödats i en offensiv i distriktet Çukurca vid gränsen mot Irak. Kurdiskvänliga tidningar har förbjudits och den 8

september meddelades att 11 285 lärare som misstänks vara PKK-sympatisörer har stängts av. 24 kurdiska borgmästare avsattes och det väntas att ledare inom partiet HDP nu kommer att ställas inför rätta.

AKTÖRER I OMRÅDET

USA Är allierat med Turkiet. Stödjer samtidigt kurdiska partiet PYD och dess milis YPG i norra Syrien med flygun-derstöd och har, liksom Storbritannien och Frankrike, specialförband som slåss tillsammans med YPG/SDF. SDF har skapats för att samordna kurdiska YPG, sunnimuslimska araber och kristna styrkor i norra Syrien. SDF befriade under sommaren Manbij som behärskats av IS, Islamiska staten.

RYSSLAND Har återigen goda förbindelser med Turkiet. Stödjer kurdiska PYD/YPG.

FSA Fria syriska armén. Rebellgrupp som stöds av Turkiet och nu används som fotfolk i den turkiska inmarschen i Turkiet.

DAMASKUS Bashar al-Assads regim har samexisterat med PYD/YPG på de få ställen i norra Syrien där regimen fortfarande finns kvar. Under sommaren utbröt dock strider i al-Hasakah.

ALLA KRIGAR MOT ALLA?

I AUGUSTI GICK TURKISKA STYRKOR in i Syrien och tillsammans med allierade inom FSA erövrades snabbt staden Jarablus från IS. ”Operation Eufrats sköld” ska fortsätta med målet att Turkiet ska ta kontroll över gränsområdet mellan Syrien och Turkiet.

Tidigare var Turkiets mål att avsätta Bashar al-Assads regim i Damaskus men nu betonas att ”Syriens territoriella integritet måste bevaras”. Förutom att slå tillbaka IS vill Turkiet försvaga Rojava, det kurdiska självstyret i norra Syrien som ses som en del av PKK. USA har försökt medla för att undvika att Turkiet och YPG/SDF hamnar i öppen strid. YPG och SDF har förklarat att de ska respektera avtalet om eld upphör i Syrien den 12 september. Hittills har Turkiet blockerat kurdernas deltagande i fredssamtal om en politisk lösning i Syrien.

ÅTER VÄN? Turkiet tycks ha gett upp målet att störta Bashar al-Assad.

FOTO: WIKIPEDIA